

To: [redacted] 5.1.2e | [redacted] 5.1.2e @rivm.nl]
From: [redacted] 5.1.5
Sent: Thur 10/29/2020 3:59:06 PM
Subject: Vertrouwelijk, Wekelijks overzicht infectieziektesignalen 29 oktober 2020
Received: Thur 10/29/2020 4:03:29 PM

Vertrouwelijk, Wekelijks Overzicht infectieziektesignalen 29 oktober 2020

[Bekijk online](#)

Signaleringsoverleg, Vertrouwelijk

Jaargang 2020, Editie week: 44, 29 oktober 2020

• Binnenlandse signalen

- › 3517 Toename van COVID-19 in Nederland (vervolg)
- › 3575 Herinfecties met SARS-CoV-2 (vervolg)
- › 3565 COVID-19 op de BES- en CAS-eilanden (vervolg)
- › 3603 Een patiënt met een Legionella longbeachae pneumonie
- › 3604 Cutane melioidose na verblijf in Nepal

• Buitenlandse signalen

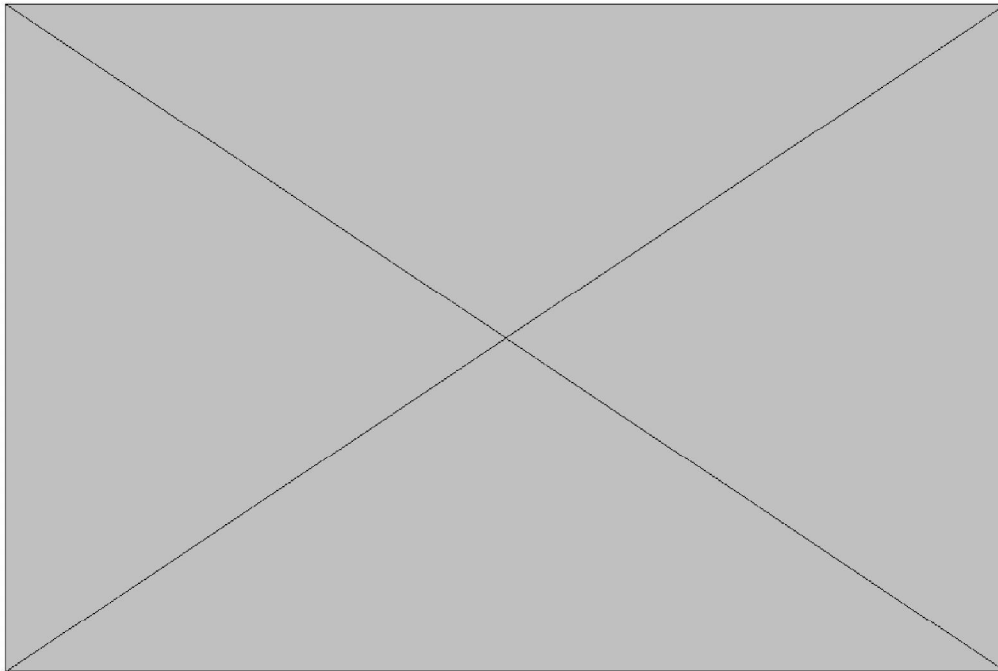
- › 3605 Shigella sonnei uitbraak in de regio Kopenhagen veroorzaakt door verse munt
- › 3500 Verspreiding SARS-CoV-2 in Europa en wereldwijd (vervolg)

Binnenlandse signalen

3517 Toename van COVID-19 in Nederland (vervolg)

In de afgelopen week (week 43) zijn 67.542 nieuwe meldingen van COVID-19 ontvangen, een stijging van bijna 12.000 (22%) ten opzichte van de week ervoor, toen steeg het aantal meldingen met 27%. De week daarvoor zagen we nog een stijging van 60%. Het verschil tussen het aantal meldingen in jongere en oudere leeftijdsgroepen is deze week weer kleiner geworden. (Figuur 1). Er zijn grote verschillen tussen de regio's in het aantal meldingen per 100.000 inwoners. In de regio's Rotterdam-Rijnmond, Zuid-Holland-Zuid, Twente, Amsterdam-Amstelland

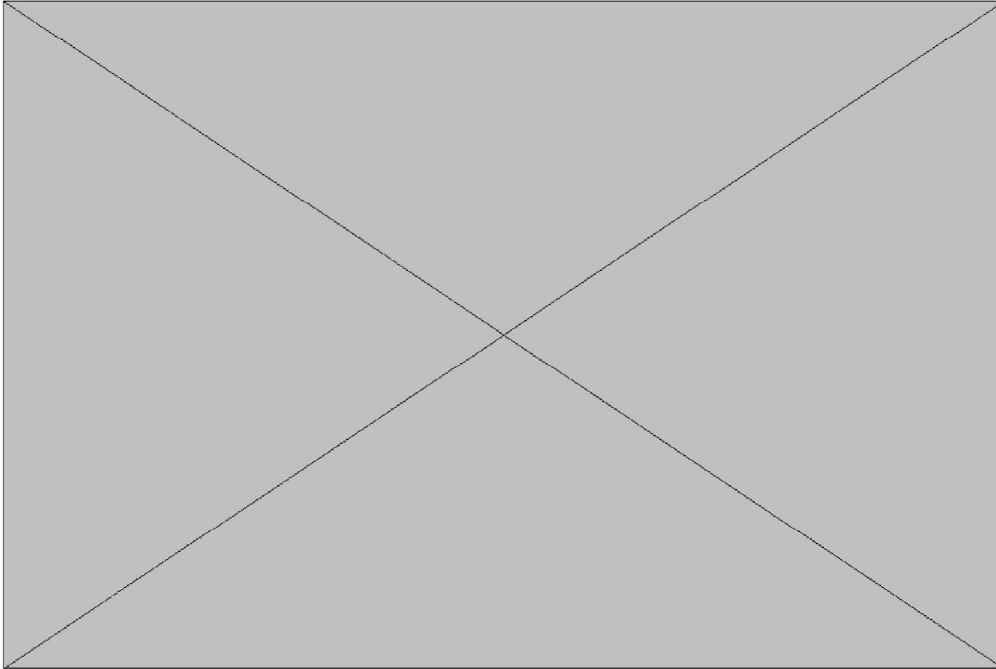
en Holland-Midden is het aantal meldingen per 100.000 inwoners het hoogst met meer dan 500 meldingen per 100.000 inwoners. In de regio's Zuid-Holland-Zuid, Twente en Limburg-Zuid is het aantal meldingen het meest toegenomen (55-75%). Het reproductiegetal van 9 oktober is 1,16 (95% BI 1,13 - 1,18). Het geschatte aantal besmettelijke personen ligt nu op ruim 160.000 (range 117.000 - 203.000).

Figuur 1. Aantal meldingen per 100.000 inwoners, per leeftijdsgroep, van 14 september t/m 25 oktober. Bron: RIVM.

GGD-teststraten

Van 19 tot en met 25 oktober zijn er 321.654 personen getest in de GGD-teststraten, dit zijn bijna 12.000 personen meer dan in de week ervoor. De uitslag is bekend van 285.227 personen. Van deze groep testten 51.166 positief (17,9%). Er zijn grote verschillen tussen de regio's. De regio's met het laagste percentage positieve testen waren Groningen en Fryslân, de regio's met de hoogste percentages waren Rotterdam-Rijnmond, Zuid-Holland-Zuid, Haaglanden, Twente. (Figuur 2)

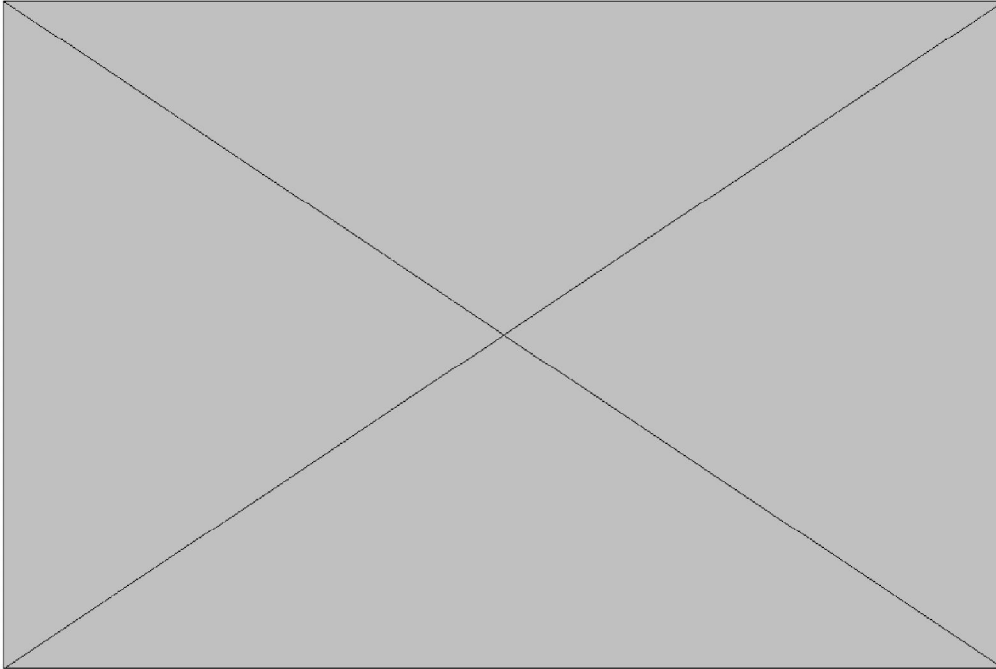

Figuur 2 Links het aantal door de GGD gemelde positieve COVID-19 meldingen per veiligheidsregio van afgelopen week (21-27 oktober). Rechts het percentage (%) positief van de GGD teststraten per veiligheidsregio van afgelopen kalenderweek. Bron: RIVM

Ziekenhuisopnames en sterfmonitoring

Afgelopen week registreerde Stichting NICE 1.739 nieuwe opnames op de verpleegafdelingen, in de week daarvoor waren dit 1.492 opnames op verpleegafdelingen, wat een stijging is van bijna 17%. Op de intensive care zijn de afgelopen week 333 nieuwe opnames vanwege COVID-19 geweest op de intensive care, een week eerder waren dat er 287, dit is een toename van 16%.

Net als in de voorgaande 3 weken, meldt het CBS een hogere sterfte dan verwacht in de week van 12 tot en met 18 oktober. Er zijn in die week 400 mensen meer overleden dan verwacht op basis van de gegevens van voorgaande jaren (Figuur 3). In de meest recente analyse van de sterftcijfers door het RIVM bleek van 8 tot en met 14 oktober de sterfte verhoogd in de leeftijdsgroep 65-74 jaar en licht verhoogd in de leeftijdsgroep 75 jaar en ouder.

Figuur 3. Totale sterfte in Nederland t/m 14 oktober. De waargenomen sterfte wordt vergeleken met het aantal overlijdens dat wordt verwacht op basis van voorgaande jaren. Het gele lint in de grafiek toont de sterfte die op dat moment in het jaar wordt verwacht. Bronnen: RIVM, CBS.

Voor een uitgebreider overzicht verwijzen we u naar het [wekelijkse rapport](#) over de Epidemiologische situatie van COVID-19 in Nederland. Epidemiologische curves van meldingen, ziekenhuisopnames en overlijdens zijn [hier](#) te vinden. Dagelijks wordt de [open data](#) van COVID-19 bijgewerkt. Bronnen: [RIVM](#), Osiris, [GGD GHOR](#), [Stichting NICE](#), CBS,

(SARS-CoV-2)

3575 Herinfecties met SARS-CoV-2 (vervolg)

Eind augustus werd in dit Wekelijks Overzicht een signaal opgenomen over mogelijke herinfecties met SARS-CoV-2 (signaalnummer 3575). Via een Inf@ct in juli is gevraagd materiaal in te zenden van patiënten met een mogelijke herinfectie. Inmiddels zijn 52 vermoedelijke herinfecties gemeld die voor zowel de eerste als tweede ziekte-episode PCR-bevestigd waren. Van 26 patiënten waren materialen beschikbaar voor serologie en van 8 patiënten uit beide episodes materialen voor sequentie-analyse van het SARS-CoV-2-genoom. Van 22 vermoedelijke herinfecties zijn geen materialen ontvangen, waardoor serologische bepalingen en/of sequentie-analyses helaas niet mogelijk waren. De symptoomvrije periode tussen de 2 ziekte-episodes van deze patiënten waarbij geen nader laboratoriumonderzoek mogelijk was, is wel meegenomen in de analyses. De meeste herinfecties traden op na een periode van >60 dagen na de eerste ziektedag van de eerste episode (spreiding 57-133 dagen) op 2 uitzonderingen na. Deze 2 patiënten bleken na 12 en 20 dagen echter verschillende virus lineages bij zich te hebben, hetgeen erop duidt dat het hierbij hoogstwaarschijnlijk om

herinfecties gaat. De serologische respons van vermoedelijke herinfectie-patiënten (n=26) is vergeleken met die van patiënten met een primaire infectie (n=91). De serologische bepalingen in de tweede episode in de herinfectiegroep laten een sterk verhoogde antistofconcentratie zien, alsmede een sterkere binding van de antistoffen (hogere aviditeit) en functionaliteit van de antistoffen (hogere virusneutralisatietiters) ten opzichte van patiënten na een primaire infectie. Dit verschil is al zichtbaar in de eerste week na het begin van symptomen in de tweede ziekte-episode, wat een secundaire immuunrespons suggereert. Van de 8 patiënten met een vermoedelijke herinfectie van wie van beide ziekte-episodes materiaal aanwezig voor sequentie-analyse, bleken bij 5 patiënten de virussen van de eerste en tweede infectie-episode te behoren tot verschillende lineages. Dit maakt het in deze patiënten zeer aannemelijk dat het een herinfectie betrof. Bij 3 patiënten behoorde het virus tot dezelfde lineage in beide ziekte-episodes. Hier zou sprake kunnen zijn van een herinfectie met een nauw verwante virusstam of van een persisterende initiële infectie (hoewel voor dit laatste geen bewijs is in de literatuur). Het was niet mogelijk om voor alle gemelde patiënten de ernst van de ziekte van de eerste en tweede episode te bepalen. Waar dit wel mogelijk was, ging bij de meeste patiënten de tweede episode gepaard met vergelijkbare of mildere klachten. Bij slechts enkele patiënten waren de klachten in de tweede episode erger. Er is niet onderzocht of (en in welke mate) patiënten bij een herinfectie besmettelijk zijn. Bron: RIVM

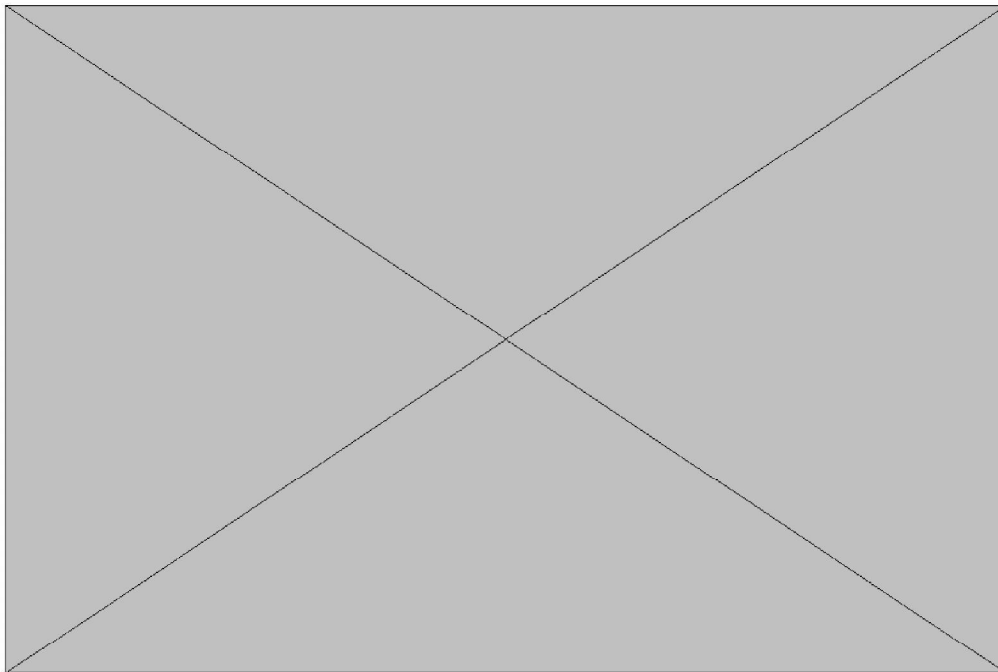
(SARS-CoV-2)

3565 COVID-19 op de BES- en CAS-eilanden (vervolg)

Sinds augustus werden relatief grote uitbraken van COVID-19 op de meeste eilanden van het Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden gezien (Figuur 4). Door strenge maatregelen te nemen lijkt het aantal van nieuwe besmettingen de afgelopen weken langzaam weer te dalen. Op dit moment (28 oktober) zijn er nog 283 actieve COVID-19 casussen op Curaçao, 153 op Aruba, 59 op Sint Maarten, 5 op Bonaire, en geen op Saba en Sint Eustatius. Met deze afname neemt de druk vanuit het bedrijfsleven op de lokale overheden toe om maatregelen, in het bijzonder in relatie tot toerisme en (interinsulair) reizen te versoepelen opdat de economie weer op gang kan komen. Dit zijn ingewikkelde maar ook noodzakelijke afwegingen waarbij het testbeleid een belangrijke rol speelt.

Op Curaçao nam het aantal COVID-19 patiënten toe sinds begin september. Deze toename lijkt zich nu te stabiliseren met 15 tot 20 positieve testen per dag. Er zijn op het moment 3 patiënten opgenomen in het ziekenhuis, waarvan 2 op de IC. Er zijn tot nu toe in totaal 907 bevestigde gevallen op Curaçao gemeld, waarvan 1 persoon is overleden. Op Aruba werden in de maanden augustus en september meer dan 50 personen per dag positief getest voor COVID-19, met een percentage positieve testen van bijna 40%. Ook de ziekenhuiscapaciteit was zwaar belast. Inmiddels worden er nog slechts rond de 10 gevallen per dag gevonden en is het percentage positieven gedaald tot 15%. Er zijn nog 11 patiënten opgenomen in het ziekenhuis, waarvan 3 op de IC. In totaal zijn op Aruba 4.455 patiënten met COVID-19 gemeld, waarvan 37 zijn overleden. Op Sint Maarten was de uitbraak half augustus op het hoogste punt, met rond de 20 nieuwe gevallen per dag en hoge percentages positieven van rond de 20%. Afgelopen week

werden er tussen de 5 tot 10 nieuwe patiënten per dag gemeld en zijn nog 5 patiënten opgenomen in het ziekenhuis waarvan 3 op de IC. Het percentage positieve testen is gedaald tot 12%. In totaal zijn er op Sint Maarten 805 COVID-19 patiënten gemeld, waarvan 22 zijn overleden. Ook op Saint Martin, de Franse kant van het eiland, is een daling in het aantal nieuwe patiënten te zien. Op Bonaire werden in september veel nieuwe patiënten gemeld; met rond de 7 bevestigde patiënten per dag gedurende de piek. Begin oktober was de uitbraak geheel onder controle en werden er bijna 3 weken geen nieuwe patiënten gezien. Op 27 oktober werden voor het eerst weer 3 nieuwe COVID-19 patiënten gemeld, alle 3 importinfecties vanuit Nederland. In totaal rapporteerde Bonaire 134 COVID-19 patiënten, waarvan 3 personen zijn overleden. Op Sint Eustatius en Saba is de situatie al lange tijd zeer rustig. De laatste patiënt op Sint Eustatius werd gemeld op 9 oktober en op Saba op 1 augustus. In totaal zijn er op Sint Eustatius 14 patiënten gerapporteerd en op Saba 5.

Figuur 4. Aantal meldingen COVID-19 in Caribisch Nederland. 1 juli-28 oktober 2020. Bron: COVID-19 casusregister Dutch Caribbean. Deze figuur is gebaseerd op datum eerste ziektedag. Indien deze ontbrak of persoon asymptomatisch was is datum van testen gebruikt. Van de meest recente casussen is vaak de meldingsdatum gebruikt i.v.m. het ontbreken van aanvullende informatie.

(SARS-CoV-2)

3603 Een patiënt met een *Legionella longbeachae* pneumonie

VieCuri Medisch Centrum meldt een patiënt van rond de 60 jaar die begin oktober werd

opgenomen met respiratoire insufficiëntie op een IC in de regio Utrecht. Voorafgaand aan de opname had hij sinds een week klachten van hoesten, dyspnoe en koude rillingen. De voorgeschiedenis vermeldde o.a. COPD en roken. Een week na opname werd hij in verband met plaatsgebrek overgeplaatst naar de ic in de regio Zuid-Limburg. Bij de initiële opname waren de Legionella sneltest (urine antigeen test) en de banale sputumkweek negatief. Een PCR Legionella op sputum, afgenomen 5 dagen na opname, was positief voor *Legionella species* en negatief voor *Legionella pneumophila*. Twee dagen daarvoor werd gestart met ciprofloxacin aangezien de patiënt niet opknapt onder therapie met ceftriaxon. Op de dag van overname, 4 dagen na start van ciprofloxacin, werd een sputumkweek afgenomen voor Legionella kweek. Patiënt knapt langzaam op onder behandeling met ciprofloxacin en later levofloxacin. Op de specifieke agars groeiden na 1 à 2 dagen verdachte kolonies die in de Malditof geïdentificeerd werden als *L. longbeachae*. Dit is een verwekker van non-pneumophila Legionella pneumonie. Hierbij is niet water maar compost of grond en werken in de tuin het meest waarschijnlijk als bron van de infectie (zie ook signaal 2560). Ook is deze *Legionella species* in het buitenland wel eens aangetoond in een afvalwaterzuivering. Bij navraag bleek de patiënt de 2 weken voorafgaand aan de ziekenhuisopname met een graafmachine gewerkt te hebben.

In de landelijke surveillance werd in 2019 bij 20% van de legionellose meldingen een positieve PCR op sputum of BAL gerapporteerd. Het is niet duidelijk welk aandeel hiervan een generieke PCR voor *Legionella species* betreft. Indien mogelijk is het inzetten van een kweek op *Legionella* dan nog steeds belangrijk ter ondersteuning van de bronopsporing van legionellose. In 2019 werd bij 20 % van de gemelde patiënten een positieve kweek gemeld. Daarbij wordt de laatste jaren vaker een *L. longbeachae* gevonden. In de periode 2010-2014 betrof 4 van de 339 (1,5%) klinische *Legionella* isolaten *L. longbeachae*, en in de jaren 2015-2019 nam dit aantal toe naar 25 van de 479 (5,2%). Deze stijging kan deels komen door de toegenomen inzet van de generieke PCR op *Legionella species*, waarbij, na een positieve PCR, alsnog een kweek op *Legionella* wordt ingezet. Ook het aandeel van andere *Legionella* non-pneumophila species nam iets toe, maar dit ging om verschillende *Legionella species*. In de periode van 2015-2019 betrof 17% van de klinische isolaten een *L. pneumophila* serogroep 2-14 of een *Legionella nonpneumophila*. Aangezien de urine antigeentest deze verwekkers niet aantoonde, is een PCR voor *L. pneumophila* en een generieke PCR voor *Legionella species* op sputum dan een belangrijke toevoeging. Hoewel bij ontbreken van sputum de PCR soms ook bij een keeluitstrijk wordt gedaan, is de beschreven sensitiviteit bij dergelijke monsters erg laag. Bronnen: Venlo VieCuri MC, RIVM, [Caicedo et al. Wat Res 2018](#).

(*Legionella longbeachae*)

3604 Cutane melioidose na verblijf in Nepal

Een patiënt presenteerde zich bij de huisarts met een sinds 3 weken bestaande zwelling op de linker onderarm zonder verdere systemische klachten. De huisarts was aanvankelijk behandeling gestart met amoxicilline-clavulaanzuur zonder effect waarna de zwelling is gepuncteerd en het punctaat op kweek is gezet. Uit de kweek groeide een *Burkholderia*

pseudomallei. Patiënt verbleef de afgelopen 2 jaar vrijwel onafgebroken in ruraal gebied in Nepal onder eenvoudige omstandigheden. In de 2 maanden voorafgaand aan presentatie was er reeds sprake van wondjes aan de boven- en onderbenen waarvoor enkele dagen antibiotica zijn gebruikt en tevens pijnlijke klieren links in de lies welke spontaan zijn verdwenen. De medische voorgeschiedenis is blanco behoudens eenmaal een opname in verband met een *Staphylococcus aureus* cellulitis in 2012. De patiënt was niet ziek bij presentatie en had geen koorts. Lichamelijk onderzoek was normaal behalve de zwelling op de linker onderarm. Oriënterend laboratoriumonderzoek was zonder afwijkingen. X-thorax was normaal en CT abdomen liet geen afwijkingen zien, met name geen abcessen. Echo van de arm links liet een subcutaan gelegen abces van 2,7 cm zien zonder betrokkenheid van de dieper gelegen structuren. De chirurg heeft het abces ontlast middels incisie en drainage. De wond is vervolgens goed genezen. De patiënt heeft gedurende 2 weken intraveneuze behandeling ontvangen met ceftazidim (2 gram 4 maal daags) waarna werd gecontinueerd met orale cotrimoxazol (1920 mg 2 maal daags) met een geplande behandelduur van 6 weken. Melioidose wordt veroorzaakt door infectie met de gram-negatieve bacterie *Burkholderia pseudomallei*. Melioidose kan zich presenteren als cutane abcessen, pneumonie en fulminante sepsis. Importinfecties met *B. pseudomallei* worden sporadisch gezien in Nederland. Bij een systematische analyse werden 33 gevallen achterhaald tussen 1990 en 2018 (Birnie et al. TMAID 2019). *B. pseudomallei* kan gekweekt worden met routine kweekmedia, maar kan metaldi-tof niet goed onderscheiden worden van *B. thailandensis*. Aanvullende identificatie met PCR is beschikbaar bij het RIVM. Bronnen: Tropencentrum Amsterdam, AUMC locatie AMC; [Birnie et al TMAID 2019](#).

(*Burkholderia pseudomallei*)

Buitenlandse signalen

3605 *Shigella sonnei* uitbraak in de regio Kopenhagen veroorzaakt door verse munt

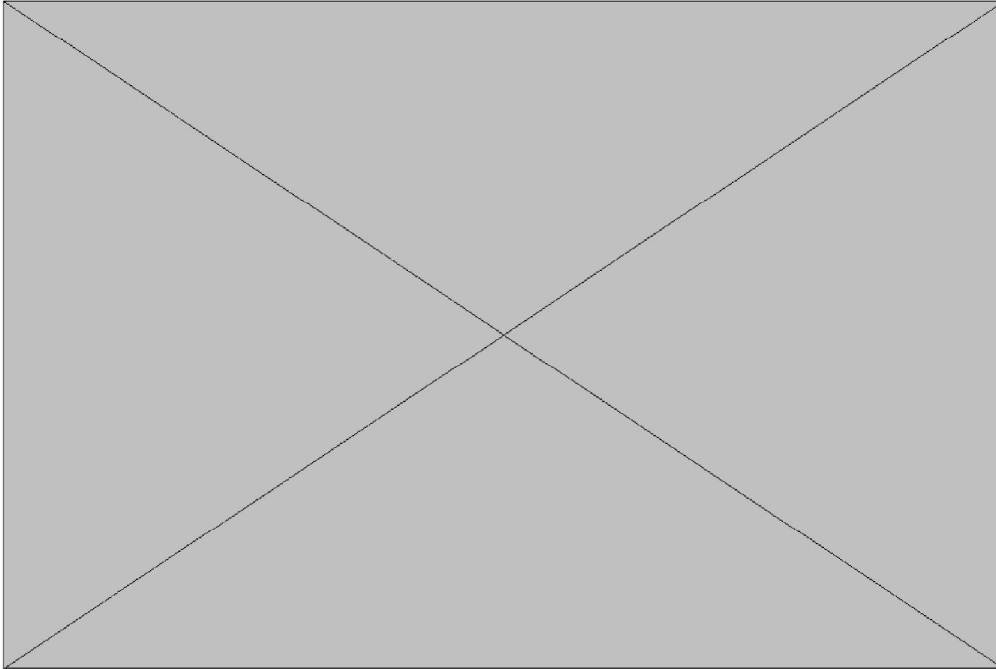
Denemarken heeft een uitbraak met *Shigella sonnei* uitbraak gemeld waarschijnlijk veroorzaakt door geïmporteerde verse munt. Tot dusver werden 44 patiënten (30 vrouwen en 14 mannen, 0-75 jaar) in de maanden augustus en september gediagnosticeerd met een *Shigella sonnei* infectie: kweekpositief en/of PCR-positief voor het ipaH gen, een marker voor alle *Shigella*-soorten en entero-invasieve *E. coli*. Dertien mensen werden in het ziekenhuis opgenomen. De zieken wonen voornamelijk in de regio Hovedstaden, waar ook Kopenhagen ligt. Uit interviews met de patiënten bleek dat zij niet op reis waren geweest voordat ze ziek werden. Van de 36 geïnterviewde patiënten gaven er 24 aan verse munt te hebben gegeten voordat zij ziek werden,

en dat ze de munttussen half tot eind augustus hadden gekocht. Tweeëntwintig van deze 24 patiënten hadden het kruid gekocht bij een lokale groenteboer of bazaar in en rond Kopenhagen en niet via supermarktketens. Traceback was lastig omdat de muntverkopers verschillende leveranciers, soorten munt en verschillende verpakkingen hadden aangekocht. Ook het ontbreken van kassabonnen voor de aankoop van de munt bemoeilijkte het onderzoek. De relatief korte duur van de uitbraak gaf aan dat er waarschijnlijk maar één of enkele besmette partijen munt waren. Vanwege de korte houdbaarheid van het kruid wordt gedacht dat er geen besmet product meer op de markt is en er dus geen risico is dat meer mensen besmet raken. De Deense veterinaire en voedseladministratie heeft munt in beslag genomen zonder traceerbaarheidsgegevens en heeft enkele testmonsters genomen waarvan de resultaten nog niet bekend zijn. Deze uitbraak geeft aan dat verse kruiden altijd grondig moeten worden gewassen of geblancheerd voordat ze worden gegeten. De uitbraak lijkt beperkt tot Denemarken. Geen enkel ander Europees land meldde een toename van *Shigella sonnei*-infecties in deze uitbraakperiode. Bronnen: [SSI](#), EPIS-FWD.

(*Shigella sonnei*)

3500 Verspreiding SARS-CoV-2 in Europa en wereldwijd (vervolg)

De incidentie van COVID-19 meldingen per 100.000 inwoners in de EU/EEA en het Verenigd Koninkrijk is nu ruim 100 dagen stijgende. Op 25 oktober was de incidentie van COVID-19 meldingen in de 14 voorgaande dagen 360 per 100.000 inwoners (range tussen landen: 38–1453). De huidige 14-daagse incidentie in Nederland is 772 per 100.000 inwoners; in Europa alleen overstegen door België, Tsjechië, Luxemburg, Slovenië en Liechtenstein, met respectievelijk 1499, 1481, 917, 878 en 797 meldingen per 100.000 inwoners in de afgelopen 14 dagen. Hoge en stijgende incidenties zijn aan de orde in 28 Europese landen. Figuur 5 toont het aantal meldingen in de afgelopen 14 dagen in de EU/EEA en het Verenigd Koninkrijk per 100.000 inwoners per regio. Bron: [ECDC](#)

Figuur 5. Aantal COVID-19 meldingen in de afgelopen 2 kalenderweken (week 42 en 43) in de EU/EEA en het Verenigd Koninkrijk per 100.000 inwoners per regio. Bron: ECDC

(SARS-CoV-2)

Auteurs: 5.1.2e en 5.1.2e

Het Wekelijks overzicht van Infectieziektesignalen is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld, maar kan desondanks fouten bevatten. Reacties en aanvullingen op dit overzicht zijn welkom. Het overzicht heeft een vertrouwelijk karakter en is alleen bestemd voor professionals die werkzaam zijn op het brede terrein van de infectieziektebestrijding. Overname van teksten is uitsluitend mogelijk met bronvermelding en na contact met 5.1.5 @rivm.nl. Zie ook www.rivm.nl/signalen.

Dit bericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan.

De redactie is op werkdagen bereikbaar tussen 8.30 en 17.00 uur via 5.1.5 @rivm.nl. Het archief vindt u op www.rivm.nl/signalen

Wilt u uw e-mailadres wijzigen of u aanmelden voor andere berichtenservices naast de huidige? Dat kan via [profiel bewerken](#).

Service

U ontvangt deze e-mail op het mailadres **5.1.2e**@rivm.nl, omdat u hebt aangegeven e-mailberichten te willen ontvangen.

[Aanmelden](#) | [Wijzig voorkeuren](#) | [Direct afmelden](#)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
